

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ
БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА**

У Београду, 6. јануара 2016.г.

**Министру, господину Александру Вулину
с.с. Радној групи за израду нацрта новог Закона о финансијској помоћи породици са
децом**

**ПРЕДМЕТ: Коментари на нацрт новог Закона о финансијској помоћи породици са
децом**

Поштовани господине Вулин,
Поштовани чланови радне групе,

Аутономни женски центар, у складу са својим циљевима рада на залагању на успостављању што адекватнијег институционалног система заштите жена и њихове деце, доставља вам предлоге за измене и допуне нацрта новог Закона о финансијској помоћи породици са децом.

При формулисању предлога и коментара руководиле смо се:

- двадесетдвогодишњим искуством у раду са женама жртвама насиља у породици, женама жртвама вишеструке дискриминације и сиромашним женама,
- ратификованом Конвенцијом Уједињених Нација о елиминацији свих облика дискриминације жена
- ратификованом Конвенцијом о правима детета
- ратификованом Ревидираном европском социјалном повељом¹
- ратификованом Конвенцијом Савета Европе о превенцији и борби против насиља над женама и насиља у породици²
- Општим протоколом о заштити деце од злостављања и занемаривања
- Општим протоколом о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и у партнерским односима

¹ "Сл. гласник РС – Међународни уговори" бр. 42/2009

² "Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 12/2013

- Закључним коментарима CEDAW Комитета упућеним Републици Србији 25. јула 2013. године (CEDAW/C/SRB/CO/2-3),
- Закључним коментарима Комитета за права детета упућеним Републици Србији 20. јуна 2008. године (CRC/C/SRB/CO/1),
- и другим релевантним документима Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе

С поштовањем,

Вања Мацановић, адвокатица
Координаторка правног тима Аутономног женског центра

ПРЕДЛОЗИ И КОМЕНТАРИ

Општи коментари

Аутономни женски центар би на првом месту хтео да искаже своје неслагање са образложењем Министарства у коме је објашњена намера за израду новог Закона о финансијској подршци породици са децом.

Доносити нови Закон због тога што се констатује да постоје злоупотребе постојећег Закона о финансијској подршци породици са децом, **без да је наведено на основу чега су те злоупотребе утврђене и у ком поступку**, је крајње неозбиљно. Нигде у образложењу нацрта закона није наведено у коликом броју случајева у односу на укупан број остварених права је дошло до злоупотреба, већ је само наведен износ новчаних средстава који је исплаћен из буџета, који не доказује да је било злоупотреба, јер се износи социјалних давања повећавају на сваких 6 месеци, као и висина минималне и просечне зараде у Републици Србији.

Али, и да је Министарство, како се тврди, утврдило да је било злоупотреба, посебно када је у питању накнада зараде за време породилског одсуства, **радна група не наводи које је све опције разматрала како би се овај проблем разрешио**. Очигледно је из образложења нацрта Закона да постоји одређени број случајева у којима се младе, незапослене мајке запошљавају само током трајања трудноће како би оствариле право из постојећег Закона о финансијској подршци породици са децом. Али Министарство није доставило податке о томе да ли су те младе жене раније радиле по уговорима о привременим и повременим пословима, или по уговорима о делу, и да ли су након раскида Уговора о раду са послодавцем код кога су оствариле право на породилско одсуство можда засновале радни однос са другим послодавцем, што се такође дешава у пракси и не представља злоупотребу права.

Међутим, имајући у виду да постојећи Закон о финансијској подршци породици са децом не предвиђа накнаду за незапослене мајке током трајања породилског одсуства, за чиме очигледно постоји потреба јер су остала давања у складу са овим Законом недовољна да се одгаја новорођенче, поставља се питање **због чега радна група није разматрала и опцију увођења оваквог права и на тај начин обезбедила да не долази до тзв. злоупотреба.**

Делује да послодавци имају више слуха и сензитивитета за потребе једног новорођенчета и пристају да их ово Министарство гони и кажњава, него што то има Министарство и радна група која је формирана.

Овакво **прављење разлике између запослених и незапослених мајки представља облик директне, непосредне дискриминације незапослених мајки на остваривање права из области социјалне заштите**, што је у супротности са чл. 2 и 11 Конвенције Уједињених нација о елиминацији свих облика дискриминације жена и чл. 2 Закона о забрани дискриминације.

Такође подсећамо да се ратификацијом Ревидиране европске социјалне повеље Република Србија обавезала на поштовање чл. 16 који предвиђа Право породице на социјалну, правну и економску заштиту, таквим средствима као што су социјалне и породичне повластице и сл.

Да потреба за накнадом када су у питању незапослене мајке новорођенчета постоји, показује пракса одређених градова и општина у Србији које су доносиле Одлуке о додатним облицима заштите породиља, како запослених тако и незапослених³. Стога сматрамо да је потребно вратити нацрт Закона на додатно разматрање и финансијску анализу трошкова уколико би се проблем "злоупотреба" решио увођењем права незапослених породиља на редовна месечна новчана давања.

То би било у складу и са прокламованом пронаталном политиком, као **начином на који држава показује да не избегава одговорност**, односно да је не пребацује у потпуности на на појединце, у овом случају на жене.

Из образложења нацрта Закона, који треба да замени постојећи, не види се како ће мере, које се предвиђају, допринети повећању наталитета, ако постојећи закон, који је у погледу накнаде зараде за време породилског одсуства био много мање рестриктиван, то није успео. Наиме, статистика која је дата у образложењу говори да постојећи Закон није довео, и поред свих наведених "злоупотреба", до повећања наталитета, већ да број новорођене деце релативно стагнира.

³ Одлуке градова и општина објављене су у Сл. лист града Београда бр. 36/2014 и 2/2015, Сл. лист града Крагујевца бр. 24/2013, Сл. гласник града Лесковца бр. 8/2013, Сл. гласник града Ваљева бр. 14/2011 и 3/2013, Сл. лист града Ужица бр. 9-1/2012, Сл. лист града Сомбора бр. 10/2012

Зато изненађује и одлука Министарства и радне групе да накнада за прво дете остане крајње симболична, и да сврха те накнаде нема за циљ повећање наталитета. Познато је да за је за прво дете потребно највише новчаних средстава, а ко буде имао довољно средстава да купи креветац, колица, носиљку, беби одећу, седиште за ауто и сл. за прво дете, тај ће се много лакше одлучити за рађање другог детета.

Чињеница која такође забрињава је условљавање дечијег додатка од симболичних 2.600,00 дин. дететовим редовним похађањем школе. **Ово представља системску дискриминацију сиромашне деце која живе у биолошким породицама**, посебно ако се има у виду да ваше Министарство прописује да је накнада за трошкове детета које се налази у хранитељству 16.000,00 дин.

Потпуно је нереално очекивати од сиромашних родитеља да дете прехране са 2.600,00 дин. месечно, и да то дете најчешће гладно и недовољно добро обучено иде у школу, где ће онда додатно бити изложено дискриминацији и посмехивању остале деце и наставника. Сума од 2.600,00 дин. не може да подмири ни месечни трошак obroка у школи, а камоли куповину одеће и обуће, књига, свески за школу и школског прибора, или путне трошкове за децу из села и удаљених крајева. Нацрт Закона не уважава да потребе деце различитог узраста нису једнаке и да дете од нпр. 3 године родитеље кошта мање него дете од нпр. 15 година. Истовремено, социјална стигма сиромашног детета старијег узраста је већа, што га и директно и индиректно удаљава од школовања.

Подсећамо да је Комитет Уједињених нација за елиминацију свих облика дискриминације жена, приликом разматрања Другог и трећег периодичног извештаја, констатовао у параграфу 28 да је мало уписаних Ромкиња и Рома на основном и средњем нивоу образовања и да је ниска стопа завршености, што је израженије међу девојчицама, те у пар. 29. **препоручује Републици Србији да подигне свест о значају образовања као људског права и као основе за оснаживање жена и девојака, и том циљу, захтева од Потписнице да: (а) Подстиче упис ромске деце и њихово похађање наставе, посебно девојчица, на основном и средњем нивоу образовања у редовним школама, и уклони све препреке, укључујући финансијске, у доступности образовања.**

Исту препоруку је имао и Комитет Уједињених нација о правима детета приликом разматрања иницијалног извештаја, који је у пар. 26 навео да Комитет препоручује Потписници да предузме ефективне мере како би фаворизовала децу која припадају рањивим групама и да им омогући да стварно уживају право на потпуну доступност образовања и свих других права.

Министарство и Радна група нису као посебну привремену меру увели мотивацију сиромашних родитеља да своју децу шаљу што дуже у школу (како би минимално завршила осмогодишње обавезно школовање), на тај начин што би увели **повећан износ дечијег додатка за децу која редовно похађају наставу**. На жалост уведена је само одредба која ће довести до тога да сиромашна деца, која припадају најрањивијој групи деце у Србији, постану још сиромашнија и још рањивија.

Коментари појединачних чланова

Члан 11 - Накнада зараде ради неге детета

Сматрамо да ст. 4 чл. 11. не уважава потребе и реалност породица које имају децу са инвалидитетом или децу оболелу од тешких и ретких болести, а који након тога добију друго дете. Овако написана, ова одредба ће довести до тога да ће родитељи деце са инвалидитетом или деце оболеле од тешких и ретких болести бити принуђени да, уколико им се роди друго дете и један родитељ узме одсуство ради неге новорођенчета, да своју децу смештају у установе или болнице због тога што тај један родитељ неће моћи да се истовремено брине и о новорођенчету и о детету са инвалидитетом или оболелом од тешких и ретких болести. Трошак смештаја детета у установу или болницу представља много веће финансијско издвајање за државу него што би била накнада зараде за родитеља који користи одсуство ради посебне неге детета.

На овај начин ће се детету са инвалидитетом или оболелом од тешких и ретких болести погоршати услови боравка у биолошкој породици. Или ће један од родитеља бити принуђен да да отказ што ће директно довести до осиромашења биолошке породице, или ће мајка породиља бити растрзана брунући о једном новорођенчету и једном детету са инвалидитетом или оболелим од тешких и ретких болести, што може довести до ненамерног занемаривања једног или оба детета. Епилог ће опет бити измештање једног или оба детета у хранитељство или институцију, што је за државу много већи трошак него што би била накнада зараде за родитеља који користи одсуство ради посебне неге детета.

Чланови 12 до 15 - Начин обрачуна и исплата накнада зараде ради неге детета

Постоје одређене нејасноће када је у питању прописивање начина обрачуна и исплате накнаде зараде предвиђене члановима 12 до 15.

Већ смо у уводном коментару навеле да овако рестиктивно прописивање утврђивања накнаде зараде неће допринети повећању наталитета у Србији.

У чл. 14 је прописан другачији начин обрачуна накнаде и исплате чија ће примена почети од 1.7.2016.г., из којег се закључује да ће накнада зараде бити директно исплаћивана родитељу. У ставу 3 истог члана је наведено да ће се исплата накнаде зараде вршити на рачун подносиоца захтева за остваривање права отвореног код финансијске организације одређене од стране надлежног министарства. Овако наведено делује да ће Министарство условљавати родитеље да отварају посебне текуће рачуне код финансијске организације одређене од стране надлежног министарства, без обзира што родитељи већ имају рачуне у другим банкама, и самим тим **имати додатни трошак плаћања одржавања додатног текућег рачуна.**

Став 3 чл. 15 је такође врло нејасно написан. Када је наведено да запослени код послодавца који има и статус лица које самостално обавља делатност не може остварити право на накнаду зараде уколико обавља и самосталну делатност у току коришћења права

на накнаду зараде, да ли се ова одредба односи на особу које је самозапослена као предузетница или се односи на особу запослену код предузетника?

Уколико се ова одредба односи на особу која је самозапослена као предузетница, онда **оваква одредба представља индиректну законску дискриминацију жена**, јер ће дејство ове наизглед неутралне одредбе директно погодити жене предузетнице због тога што су жене те које у 99% у Србији узимају одуства ради неге детета.

Уколико се односи на особу која је запослена код предузетника, онда је та особа запослена као код било ког послодавца и не видимо разлог да се тој категорији запослених ускраћују права која важе и за остале запослене.

Чланови 16 до 20 – Накнада осталих прихода ради неге детета

Нацрт закона уводи разлику између накнаде зараде и накнаде осталих прихода ради неге детета, правећи тако разлику између особа, тј. првенствено жена, које су запослене и оних које обављају самосталну делатност, привремене или повремене послове и пољопривредну делатност.

Прво, потпуно је нејасно због чега је Радна група направила овакву разлику у називу накнаде, када особе које обављају самосталну делатност, привремене или повремене послове и пољопривредну делатност такође плаћају исте доприносе као и особе које су запослене код послодавца (за пензионо и инвалидско осигурање, за здравствено осигурање, допринос за незапослене) и још додатно плаћају порез на добит.

Такође је нејасно због чега је из ове категорије изостављена категорија особа која раде по Уговорима о делу, на чије Уговоре се плаћају знатно већи порези и доприноси него што се плаћају на зараде, и које на основу тих Уговора могу да остваре право на здравствено осигурање, на упис стажа, али очигледно не и на накнаду зараде ради неге детета.

У складу са тим је изостало и разматрање Радне групе, наведено у општим коментарима на овај закон, да се размотри давање накнаде и за породиље које су незапослене. Такво давање је у свом крајњем циљу усмерено на добробит новорођене деце, њихов правилан раст и развој.

Посебно истичемо да чл. 16 прописује директну законску дискриминацију жена које обављају самосталну делатност, привремене или повремене послове и пољопривредну делатност, јер у ставу 2 наводи да "право на накнаду осталих прихода остварују у трајању од годину дана од дана рођења детета, без обзира на редослед рођења детета".

Из образложења нацрта закона се не види из код разлога ове категорије жена неће моћи да остваре право на накнаду ради неге детета у трајању од 2 године за треће и свако наредно дете, како је то предвиђено чл. 94а Закона о раду. Да ли ће жене предузетнице то право

искористити је њихова одлука, али држава не сме да прави директну разлику између жена која се заснива на чињеници начина њиховог запослења.

Чл. 6 истог члана прописује да ће право на накнаду престати уколико се изгуби статус лица које самостално обавља делатност. На овај начин ће се поново **директно дискриминирати ова категорија жена** које у складу са условима прописаним овим нацртом закона буду уредно уплаћивале све порезе и доприносе пре започињања остваривања овог права. У каквој су вези престанак статуса лица које самостално обавља делатност и једном остварено право на накнаду? **Ова одредба поред тога што је дискриминишућа, је истовремено и противуставна.**

Подсећамо да чл. 66 Устава Републике Србије прописује посебну заштиту свих жена и све деце, не само оних које овај нацрт закона ставља у неоправдани повлашћени положај.

Такође **директна дискриминација ове категорије жена прописана је и ставом 1 чл. 17** у коме је прописано ограничење одређивања накнаде тзв. осталих прихода женама које обављају самосталну делатност, привремене или повремене послове и пољопривредну делатност до висине 3 просечне месечне зараде у Републици Србији, док је код запослених жена та накнада ограничена до висине 5 просечних месечних зарада (ст. 1 чл 12 нацрта закона).

Подсећамо вас да **чл. 16 (е) Конвенције о елиминацији свих облика дискриминације жена** прописује да **Државе уговорнице морају да штите право жена да одлучују о броју деце** и месту на коме ће са децом да живе⁴, што се односи на све жене, а не само поједине категорије жена.

Усвајањем оваквих одредаба држава Србија би директно прекршила прихваћену међународну обавезу.

У односу на ст. 3 чл. 19 важи исти коментар као за ст. 3 чл. 14.

Члан 21. Родитељски додатак

Чл. 21 прописује да родитељски додатак остварује мајка за прво, друго, треће и четврто дете, под условом да је држављанка Републике Србије и да има пребивалиште у Републици Србији.

Опште је познато да се лица ромске националности услед дугогодишење маргинализованости, сиромаштва, дискриминације и ниске образовне структуре,

⁴ оригинал текста чл. 16 (е) Конвенције гласи: 1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in all matters relating to marriage and family relations and in particular shall ensure, on a basis of equality of men and women:

(e) The same rights to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to the information, education and means to enable them to exercise these rights;

суочавају са проблемом у приступу личним документима (најчешће уписом чињенице рођења у матичне књиге, стицањем држављанства, пријавом пребивалишта). Услед непоседовања личних докумената многи од њих не могу да остваре низ својих права, међу којим су и права из социјалне заштите.

Неспорно је да су последњих година неки помаци у решавању овог проблема постигнути, пре свега у погледу уписа у матичне књиге рођених. Законом о допунама Закона о ванпарничном поступку⁵ регулисано је утврђивање времена и места рођења, чиме је омогућено да многа одрасла лица којима је поступак уписа до тада био неприступачан, буду уписана у матичну књигу рођених. Ипак, чланом 71к ставом 2 овог закона прописано је да орган који спроводи поступак за стицање држављанства Републике Србије није везан правноснажним решењем о времену и месту рођења.

То у пракси значи да лице коме је утврђено време и место рођења, покреће посебан поступак за стицање држављанства пред органом Министарства унутрашњих послова.

Међутим, уколико лице које је накнадно уписано у МКР или друго лице које није уписано у евиденцију држављана, не може да докаже да су његови родитељи поседовали српско држављанство, мора да поднесе захтев за стицање држављанства по основу пријема. Ово је чест случај код лица ромске националности и лица пореком са Косова и Метохије који због изгубљених и уништених матичних књига, непостојања документације родитеља, не могу да докажу држављанство родитеља.

Такса за стицање држављанства по овом основу износи 17.400,00 динара⁶, коју сиромашне особе нису у могућности да плате услед недостатка финансијских средстава, нити је могуће да им та средстава обезбеде центри за социјални рад кроз своје мере финансијске помоћи⁷. Из тога разлога првенствено многи Роми и Ромкиње, не поседују доказ о држављанству Републике Србије.

Пријава пребивалишта за многе Роме и Ромкиње који живе у нелегалним насељима, представља додатни проблем, а процењује се да 44% ромских насеља чине управо сламови и нехигијенска насеља⁸. Закон о пребивалишту и боравишту грађана⁹ у члану 11 прописује да лице које не може да пријави пребивалиште по основу уговора о својини, закупу или другом правном основу може бити пријављено на адреси центра за социјални рад. Спровођење овог законског решења је у пракси наилазило на многе проблеме, најпре услед нејасних и непрецизних подзаконских аката, који су се односили на поступак пријављивања, а затим и ради тога што Министарство унутрашњих послова овакве захтеве одобрава само оним лицима који по први пут пријављују своје пребивалиште.

⁵ Закон о допунама Закона о ванпарничном поступку, „Сл.гласник РС“ бр. 85/2012.

⁶ Тарифни број 39 Закона о административним таксама

⁷ Види: извештај Покрајинског заштитника грађана: Пријава пребивалишта на адреси Центра за социјални рад у АП Војводини стр.11 из 2015. године, <http://www.ombudsmanapv.org/riv/attachments/article/1600/izvestaj%20-prijava%20prebivalista%20-%20final.pdf>

⁸ Стратегија за унапређење положаја Рома, стр. 17

⁹ Закон о пребивалишту и боравишту грађана, „Сл.гласник РС“, бр.87/2011

Оваквим рестриктивним спровођењем наведене законске одредбе погођени су, како становници нелегалних насеља, тако и сва друга лица који из објективних разлога не могу да пријаве пребивалиште у становима у којима живе, а имају пријављено пребивалиште на претходним адресама становања. Према томе, без обзира што та лица поседују личну карту, она не могу да остваре права из социјалне заштите услед проблема са успостављањем месне надлежности у поступцима за остваривање тих права.

Такође, тренутна ситуација породица које су расељене са локација на којима се гради "Београд на води" и којима су дати станови на коришћење од стране "Дирекције за имовину", се такође суочавају са проблемом пријаве пребивалишта због тога што Дирекција за имовину одбија да да сагласност за њихову пријаву пребивалишта.

Уколико се чл. 21 Закона о финансијској подршци породици са децом формулише на начин како је то наведено у нацрту, **многе мајке које непосредно брину о својој деци, а нису из горе наведених разлога уписане у евиденције држављана Републике Србије или не поседују доказ о пријави пребивалишта на подручју локалне самоуправе на којој фактички живе, неће моћи да остваре право на родитељски додатак.** Такође ово право неће моћи да остваре ни њихови супружници, јер у овим случајевима не би били испуњени услови прописани ставом 8 истог члана закона.

Стога, иако овај нацрт закона не може да разреши дугогодишњи проблем очигледно лошег закона о пребивалишту и боравишту грађана, **требало би да уважи реалност и пропише посебне услове за остваривање права на родитељски додатак када је дете рођено у Републици Србији, у ситуацији када су један или оба родитеља апатриди или лица без пријављеног пребивалишта, а фактички живе на територији Републике Србије.**

Члан 22. Висина родитељског додатка

О овој одредби смо такође дале своје начелно мишљење у општим коментарима на нацрт закона. Остаје потпуно несхватљиво како Министарство и Радна група **нису направили прорачун трошкова које породица има за прворођено дете, па самим тим увећали накнаду за прво дете тако да стварно допринесе повећању наталитета.** Друго, треће и четврто дете могу наследити већину тих ствари од старијег детета, те је самим тим накнада за децу наредног реда рађања могла бити умањена, тј. уједначена за сву децу без обзира на редослед.

Члан 23. Исплата родитељског додатка

Сврха овог члана је нејасна. Предвиђено је да ће се родитељски додатак обуставити уколико у току исплате у месечним ратама корисник права напусти дете или умре, а да ће се наставити уколико у току исплате дете умре.

У образложењу није наведени разлози за овакав став Министарства и Радне групе, јер би **било логично да су ствари постављене обрнуто** – да када дете умре да се престаје са

исплатом родитељског додатка а када родитељ умре или напусти дете да се то право даје другом преживелом родитељу или особи која је преузела да се непосредно стара о детету.

Члан 25. Дечији додатак

Аргументација везана за услове држављанства и пребивалишта за остваривање права на дечији додатак је иста као и код члана 21. Сматрамо да Радна група **треба да размотри могућности остваривања права на дечији додатак када је дете рођено у Републици Србији, у ситуацији када су један или оба родитеља апатриди или лица без пријављеног пребивалишта, а фактички живе на територији Републике Србије.**

Иако смо у односу на ставове 7 и 11 истог члана који прописују да дечији додатак припада деци која живе, школују се и редовно похађају наставу на територији Републике Србије и да ће надлежни орган крајем сваког тромесечја проверавати редовност похађања наставе, дале опште коментаре у уводном делу, поновићемо их због тога што сматрамо да је ово веома битно питање.

Условљавање дечијег додатка од симболичних 2.660,00 дин. дететовим редовним похађањем школе представља **системску дискриминацију сиромашне деце која живе у биолошким породицама**, посебно ако се има у виду да ваше Министарство прописује да је накнада за трошкове детета које се налази у хранитељству 16.000,00 дин.

Подсећамо да су органи старатељства у Србији измештали децу у хранитељске породице из социо-материјалних разлога због тога што на други начин та деца нису могла да похађају основну и средњу школу, или због тога што самохрана мајка не може да се брине о новорођеним близанцима поред већ седморо старије деце¹⁰.

Потпуно је нереално очекивати од сиромашних родитеља да дете прехране са 2.660,00 дин. месечно, и да то дете најчешће гладно и недовољно добро обучено иде у школу, где ће онда додатно бити изложено дискриминацији и посмехивању остале деце и наставника. Сума од 2.660,00 дин. не може да подмири ни месечни трошак obroка у школи, а камоли куповину одеће и обуће, књига, свески за школу и школског прибора, или путне трошкове за децу из села и удаљених крајева. Нацрт Закона не уважава да потребе деце различитог узраста нису једнаке и да дете од нпр. 3 године родитеље кошта мање него дете од нпр. 15 година. Истовремено, социјална стигма сиромашног детета старијег узраста је већа, што га и директно и индиректно удаљава од школовања.

Подсећамо да је Комитет Уједињених нација за елиминацију свих облика дискриминације жена, приликом разматрања Другог и трећег периодичног извештаја, констатовао у параграфу 28 да је мало уписаних Ромкиња и Рома на основном и средњем нивоу образовања и да је ниска стопа завршености, што је израженије међу девојчицама, те у

¹⁰ извршити увид у Мишљење Поверенице за заштиту равноправности бр. 07-00-401/2013-02 од 15.10.2013.г.г, доступно на <http://www.ravnopravnost.gov.rs/sr/druga-li%20C4%8Dna-svojtva/pritu%20C5%BEba-a-%20C5%BE-c-protiv-centara-za-socijalni-rad-zbog-diskriminacije-po-osnovu-imovnog-stanja-u-oblasti-socijalne-za%20C5%A1tite>

пар. 29. препоручује Републици Србији да подигне свест о значају образовања као људског права и као основе за оснаживање жена и девојака, и том циљу, захтева од Потписнице да: (а) Подстиче упис ромске деце и њихово похађање наставе, посебно девојчица, на основном и средњем нивоу образовања у редовним школама, и уклони све препреке, укључујући финансијске, у доступности образовања.

Исту препоруку је имао и **Комитет Уједињених нација о правима детета** приликом разматрања иницијалног извештаја, који је у пар. 26 навео да Комитет препоручује Потписници да предузме ефективне мере како би фаворизовала децу која припадају рањивим групама и да им омогући да стварно уживају право на потпуну доступност образовања и свих других права.

Да се не схвати погрешно, Аутономни женски центар се залаже за то да сва деца треба да заврше најмање основну школу. Али ово Министарство ни на који начин не подржава сиромашну децу и њихове родитеље у томе да сиромашна деца, равноправно са осталом децом, похађају школу. Министарство просвете им обезбеђује бесплатне уџбенике и из буџета локалних самоуправа се издвајају скромна средства у виду једнократних давања пред полазак у школу. И то је све.

Овде посебно напомињемо да Закон о социјалној заштити Републике Хрватске омогућава деци која упишу средњу школу да остваре социјалну помоћ коефицијента 1 (као одрасла особа носилац права) као меру којом се стимулише уписивање деце у средњу школу. Средња школа је обавезна у свим државама ЕУ, о чему би и ово Министарство требало да води рачуна имајући у виду да је у току процес преговора о приступању Србије Европској Унији.

Стога сматрамо да су ово Министарство и Радна група **требали као посебну привремену меру да уведу мотивацију сиромашних родитеља да своју децу шаљу што дуже у школу** (како би минимално завршила осмогодишње обавезно школовање), на тај начин што би увели **повећан износ дечијег додатка за децу која редовно похађају наставу**. На жалост уведена је само одредба која ће довести до тога да сиромашна деца, која припадају најрањивијој групи деце у Србији, постану још сиромашнија и још рањивија.